

Dansen in stijl

Word jij ook *happy* als je danst? Of vind je het vooral leuk om naar dansers te kijken? Misschien hoort dans voor jou wel bij een feest of een ritueel. Dansen is van alle tijden en alle culturen. Met deze opdracht duik je samen met de leerlingen in de dansstijlen van vroeger en nu, van dichtbij en ver weg.

Opdracht: Maak een ruimtelijk beeld van een groepje dansers. In welke stijl dansen ze?

Doelen

- ◆ Met deze opdracht kun je aansluiten bij **kerndoel 38**: feesten, gebruiken/leefgewoonten, **kerndoel 37**: gezelligheid en de behoefte aan saamhorigheid en **kerndoel 34**: belang van ontspanning en lichaamsbeweging en **kerndoel 49**: bevolking en godsdienst, **kerndoel 51**: oude afbeeldingen.
- ◆ De leerling kan een mens realistisch weergeven door gebruik te maken van eenvoudige vormen zoals ovalen en rechthoeken.
- ◆ De leerling kan ruimtelijke vormen maken van installatiedraad door het te knippen, buigen en wikkelen. De leerling kan installatiedraad afwerken door het te bekleden met papier-maché of gipsverband.
- ◆ De leerling kan het materiaal op verschillende manieren hanteren en kan nieuwe werkwijzen bedenken die passend zijn bij de verbeelding van het onderwerp.

Materiaal

Je hebt nodig voor metaaldraad:

- installatiedraad 1,5 tot 2,5 mm dikte, 90 cm voor een mensfiguur, 120 cm voor een dier
- liniaal
- tang
- blokje hout voor de voet
- hamer
- spijker
- binddraad

Voor de afwerking met gipsverband:

- gipsverband, 1 rol per twee leerlingen
- schaar
- laag bakje water
- onderlegger

Voor de afwerking met papier-maché:

- kranten
- behanglijm
- laag bakje voor de lijm
- onderlegger
- evt. schildermateriaal en veren, kralen, punaises, chenille draad, zijdevloei voor versiering

Je hebt nodig voor onderzoek:

- het materiaal van de werkwijze
- evt. oefenvellen

Bijzonderheden:

- Print de vragen uit de bijlage voor het in groepjes bespreken van de afbeeldingen.
- Kies je voor de werkwijze metaaldraad, dan kun je de draadfiguren bewerken met gipsverband of met papier-maché. Eenmaal opgedroogd zijn ze dan ook nog te beschilderen of beplakken met stukjes textiel.
- Gebruik eventueel de extra filmpjes op de lespagina om je te laten inspireren in dansstijlen.

De les in fases

Oriënteren

1. Bespreek het vormdoel.
2. Vraag leerlingen of ze weten wat het is. Leg het zelf uit of toon het filmpje. Is dit vormdoel al eerder aan bod gekomen? Herhaal dan kort de informatie.
3. Leg de werkwijze metaaldraad uit. Doe de techniek zelf voor, toon het filmpje of herhaal kort de inhoud.
4. Geef leerlingen daarna het materiaal zodat ze kunnen oefenen.
5. Laat ze tijdens het oefenen ook het vormdoel uitproberen.
6. Toon het beeldmateriaal van de bouwsteen betekenis en bespreek het kort.
  - Zet het filmpje van Pharell Williams op: Happy en dans met de hele klas mee.
  - Wie danst er wel eens? Wanneer? Wat vind je leuk aan dansen? Is er een speciaal soort dans die je leuk vindt? Vertel eens.
  - Weet je dat mensen over de hele wereld van dansen houden? En dat is niet alleen nu zo, maar vroeger was dat ook al. Hoe we dat weten?
  - Toon de eerste afbeelding. Kijk maar eens naar deze afbeeldingen. Ze zijn van heel lang geleden. Wat valt je op? [Bespreek in welke tijd en welke cultuur de beelden gemaakt zijn. 1 = Godin Shiva, (Hindoeïsme), 11e eeuw. 2 = Miriam danst, miniatuur uit het Vaticaanse boek, 1059. 3 = Schildering in de tombe van Nebamun, omstreeks 1350 voor Chr.].
  - Toon de tweede afbeelding. Zo meteen krijg je een aantal vragen. Bekijk met je groepje de afbeeldingen. Beantwoord de vragen: eerst in je groepje, daarna bespreken we ze klassikaal.
7. Bespreek de opdracht.

Onderzoeken

1. Geef leerlingen de tijd om te onderzoeken wat ze willen maken.
2. Begeleid de leerlingen individueel door het stellen van reflectievragen. Suggesties:
  - Vergelijk jouw werkstuk eens met een echt mens. Heb je alle onderdelen? Zitten ze op de juiste plaats?
3. Houd eventueel aan het eind van het onderzoek een tussentijdse beschouwing; in groepjes of klassikaal. Je kunt hiervoor de nabeschouwsingsvragen onderzoek gebruiken.

Uitvoeren

1. Wanneer er voldoende geoefend is, gaan de leerlingen hun definitieve werkstuk maken en komt er uiteindelijk steeds meer aandacht voor details.
2. Wanneer het draadfiguur af is, kan het bewerkt worden met gipsverband of met papier-maché. Na droging kan het eventueel nog beschilderd worden.
  - Ik zie dat sommige onderdelen nog niet helemaal vast zitten. Hoe kun je dat verbeteren?
  - Hoe kun je jouw vorm meer massa geven?

Evalueren

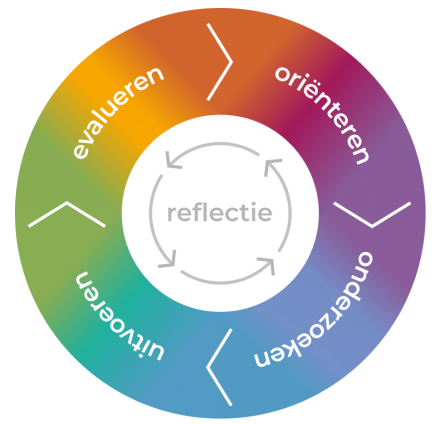
Klik op 'Nabespreken: wat hebben we geleerd?'

Bespreek de vragen op het digibord klassikaal of laat leerlingen de vragen in groepjes of individueel beantwoorden. Mogelijke vragen:

- ◆ Welke dansgroepjes lijken op elkaar? Vertel eens?
Wat kun je zeggen over de dansstijl van elk groepje? Waaraan zie je dat?
- ◆ Welk mens vind je er heel echt uitzien? Hoe komt dat?
Welk mens heeft weinig details en is toch herkenbaar? Waarom?
Welke lichaamsvorm vond je het lastigst om weer te geven? Waarom? Wie heeft een tip hoe je dat de volgende keer zou kunnen doen?
- ◆ Welke vorm zit stevig in elkaar? Hoe komt dat?
Welk beeld heeft strakke vormen? Hoe heeft de maker dat voor elkaar gekregen?
- ◆ Stel deze vragen voordat de leerlingen met de uitvoering beginnen.
Hoeveel ideeën heb je (met je groepje) bedacht?
Voor welk idee weet je al een toepassing? Leg eens uit.

Spelen met lesfases en lesdoelen

- De lesbeschrijving is een richtlijn, geen keurslijf. Voel je vrij de volgorde van de bouwstenen naar eigen inzicht aan te passen.
- Is het doel van een bouwsteen al bekend, dan is een korte mondelinge herhaling voldoende.
- Vind je 2 nieuwe leerdoelen te veel voor je leerlingen? Kies dan het doel uit dat ze het hardst nodig hebben voor de opdracht. Of splits de les op. Les 1: aanleren werkwijze, les 2: betekenis en vormdoel.

Aanpassen werkwijze

Liever een andere werkwijze bij deze les? Je kunt de betekenisbouwsteen combineren met onderstaande werkwijzes. Wissel je een bouwsteen, kijk dan altijd kritisch naar de voorgestelde volgorde in de lesbeschrijving en pas naar eigen inzicht aan.

- Plastisch vormgeven met klei
- Ruimtelijke constructie met metaaldraad
- Plastisch vormgeven met papier-mache half ruimtelijk

Bijlage: Dansen in stijl

Bekijk de afbeeldingen goed. Wat is het eerste dat je opvalt?

Waarvan is het beeld gemaakt? Waaraan kun je dat zien?

Wie danst er?

Hoe wordt er gedanst?

Kun je iets zeggen over de dansstijl? Wordt er geïmproviseerd of juist niet?

Welke afbeelding spreekt je het meeste aan en waarom?

Wat zou de kunstenaar willen vertellen met de afbeelding?

Suggesties voor antwoorden

Waarvan is het beeld gemaakt? Waaraan kun je dat zien?

1. Polyester. Dat zie ik aan de kleur, dat het zo dun is en toch stevig, het staat buiten dus moet het sterk zijn en tegen weer en wind kunnen.
- 2, 3 en 4. Olieverf op doek. Dat zie je aan de penseelstreken.
5. Brons. Dat zie ik aan de kleur die bruin is en op sommige plekken glimt. Vooral daar waar het beeld vaak wordt aangeraakt, zie de pink van het meisje.

Wie danst er?

1. Twee mensen, je weet niet of het mannen of vrouwen zijn, ze zijn heel dun.
2. Twee jonge dames, ballerina's.
3. Vijf mensen, mannen en vrouwen, naakt.
4. Een grote groep boeren, mannen en vrouwen.
5. Groep van zeven kinderen, jongens en meisjes.

Hoe wordt er gedanst?

1. De handen vast, lijkt of ze inhaken, ze dansen een beetje horkerig.
2. Sierlijk, los van elkaar maar wel dezelfde houding, ze zweven boven de grond.
3. Ze hebben de handen vast, dansen in een kring, ze dansen rond, het lijkt op een wilde dans.
4. De boeren dansen twee aan twee tegenover elkaar, man met vrouw, sommige dansen los van elkaar, anderen vast, de meesten hebben de gezichten naar elkaar toe gekeerd. Ze dansen heel uitbundig maar niet zo gracieus.
5. Ze dansen uitbundig en wild, ze houden elkaar bij de hand, maar een jongen en meisje hebben de handen los, het lijkt of ze in het rond dansen.

Kun je iets zeggen over de dansstijl? Wordt er geïmproviseerd of juist niet?

1. Ik zie geen duidelijke dansstijl, het lijkt spontaan en geïmproviseerd.
2. Ballet, dat zie ik aan de kleding en de houding. Lijkt ingestudeerd omdat ze exact dezelfde houding hebben en tegelijkertijd in de lucht hangen.
3. De dans lijkt spontaan, maar omdat ze in een kring dansen moet er ook iets afgesproken zijn.
4. Ik denk dat dit een geïmproviseerde dans is omdat iedereen net anders danst.
5. Geïmproviseerde dans, maar het kan ook het dansen op een versje zijn en dan zijn er weer wat afspraken. Bijvoorbeeld bij 'Jan huigen in de ton'.

Welke afbeelding spreekt je het meeste aan en waarom?

Wat zou de kunstenaar willen vertellen met de afbeelding?